

Προσεγγίσεις της Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο μάθημα της Οικιακής Οικονομίας

Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού
Προγραμματισμού

Ιούνιος 2022

Ατζέντα

- Εισαγωγή στο εργαστήρι μας
- Πλαίσιο ανταπόκρισης σε θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα
- Σύστημα αξιών
- Μελέτες περιπτώσεων

Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΚΣΟΠ)

- Μη-κυβερνητικός, μη-κερδοσκοπικός, εθελοντικός οργανισμός με πλούσια συνεισφορά στον τομέα της Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας και Δικαιωμάτων.
 - Δράση από 1971
 - Κύρια προτεραιότητα του **η εφαρμογή της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης** σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
 - Διοργάνωση και υλοποίηση σεμιναρίων, διαλέξεων, βιωματικών εργαστηρίων σε παιδιά, νέους/νέες, γονείς και επαγγελματίες σε θέματα σεξουαλικής υγείας και ευημερίας.
- <https://www.familyplanning.org.cy/>

Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΚΣΟΠ)

- **Πρώθηση πολιτικών και νομοθεσιών** προς τους αρμόδιους φορείς για θέματα Σεξουαλικής Αναπαραγωγικής Υγείας και Δικαιωμάτων, με στόχο τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών και δράσεων.
- **Πληροφόρηση και στήριξη** μέσω της Γραμμής 1455.
- **Ερευνητικά προγράμματα**
- **Εκστρατείες ενημέρωσης** προς νέους και νέες.

• <https://www.familyplanning.org.cy/>

Σύμφωνο Συνύπαρξης για άνεση και ασφάλεια

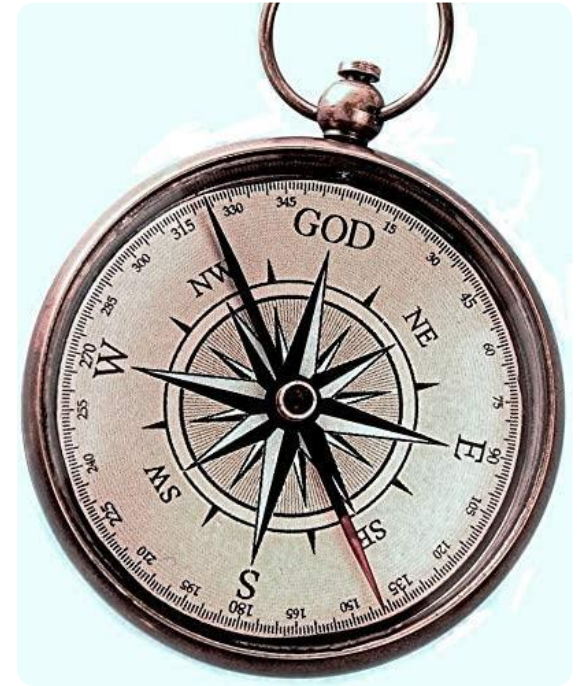
- Σεβασμός, ευγένεια, καλοσύνη
- Ομαδικότητα
- Συμπερίληψη (στο χώρο, στη συζήτηση, στο λόγο)
- Ίσο δικαίωμα συμμετοχής και ανταλλαγής απόψεων
- Ενεργητική συμμετοχή
- Παραγωγικός διάλογος - όλες οι διαφορετικές απόψεις
- Ελευθερία απόψεων (στο πλαίσιο που δεν προσβάλλει άλλα άτομα)
- Απουσία επίκρισης
- Ανοικτό μυαλό για διαφορετικές οπτικές
- Μοιράζομαι μέχρι εκεί που νιώθω άνετα
- Μοίρασμα πληροφοριών με τρόπο που δεν σκιαγραφεί, στιγματίζει ή εκθέτει τα παιδιά με οποιονδήποτε τρόπο

Πλαίσιο

Πυξίδες

- **Πλαίσιο των σεξουαλικών δικαιωμάτων**
 - Εκπαίδευση/ενημέρωση, ταυτότητα, ιδιωτικότητα, προστασία από βία, σωματική ακεραιότητα, πρόσβαση σε υπηρεσίες, ισότητα, ελευθερία, επιλογές κ.λπ.
- **Δικαιώματα του παιδιού και ανθρώπινα δικαιώματα**
- **Θετική πτυχή της σεξουαλικότητας (sex positive approach)**
 - Προσωπική **αυτονομία**
 - **Ενδυνάμωση**
 - **Αυτοδιάθεση**
 - Ικανότητα **αυτενέργειας**
 - Ιδιοκτησία του σώματος – **το σώμα μου, μου ανήκει**
 - **Ευχαρίστηση**
 - Ενημερωμένες, συνειδητοποιημένες **αποφάσεις**
 - Προσωπική **δράση**

Πλαίσιο εφαρμογής

- **Ανωνυμοποίηση** (γενίκευση, τρίτο πρόσωπο, αποφυγή προσωπικών ιστοριών από τα νεαρά άτομα)
- **Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**
- **Αποδόμηση και αναδόμηση αντιλήψεων** (στερεότυπα, νόρμες, ταμπού)
- **Διάλογος** (κριτική σκέψη, το κάθε άτομο να 'φτάσει' στη γνώση μέσω της συζήτησης)
- **Απουσία επίκρισης**
- **Αποφυγή αναπαραγωγής προσωπικών αντιλήψεων του/της εκπαιδευτικού**
- **Καλλιέργεια της θετικής πτυχής της σεξουαλικότητας**
- **Χρησιμοποίηση καθημερινών στιγμών ως «παιδαγωγικών στιγμών»** (δημιουργία μιας ευρύτερης κουλτούρας σεβασμού και ενός ασφαλούς και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος στο σχολικό χώρο για όλα τα παιδιά)

Σχετικές Πολιτικές και Πηγές

ΜΚΟ και γραμμές στήριξης

- **Γραμμή 1455** - Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού (συμβουλευτικές υπηρεσίες και στήριξη)
- **Φωνή**- Γραμμή πληροφόρησης και στήριξης – 1466 (Ανώνυμα), Εκπαιδευτικό υλικό <https://www.foni.org.cy/>
- **1410**, Γραμμή συμβουλευτικής και στήριξης (Οργανισμός Νεολαίας)
- **1456**: Ανοικτή Γραμμή του Κέντρου Συμβουλευτικής Εφήβων και Οικογένειας «Περσέας»
- **116 111**, Ευρωπαϊκή γραμμή στήριξης παιδιών και εφήβων (Hope for Children) - Not sure if operational
- www.pi.ac.cy/InternetSafety - (Κέντρο Ασφαλούς διαδικτύου, ΥΠΠΑΝ, γραμμή 1480)
- www.cyberethics.info - (ΜΚΟ, safer internet hotline 70000116)
- www.cyberalert.cy, τμήμα ηλεκτρονικού εγκλήματος της αστυνομίας, γραμμή επικοινωνίας 22808200

- **Κείμενο πολιτικής από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση:** 1. Πρόγραμμα Σπουδών Αγωγής Υγείας 2. Αντιρατσιστική πολιτική «Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού- Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών» και 3. Πολιτική σε σχέση με τη διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης στα σχολεία.
https://www.pi.ac.cy/pi/files/anakoinoiseis/2016_2017/politiki_gpp_gia_ti_sexualiki_diapaidagogisi.pdf
- **2015 :** Επικύρωση της Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Κακοποίηση, γνωστή ως **Σύμβαση Λανζαρότε**. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει σωρεία διεθνών και ευρωπαϊκών Συνθηκών, Συμφωνιών και Συμβάσεων, οι οποίες **στηρίζουν τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ως δικαίωμα των παιδιών και νέων**

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΑΥ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ 2018-2025

<https://www.moh.gov.cy/moh/moh.nsf/All/2C0AF2AB5E5F5D18C22583FA004657F2?OpenDocument>

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ
ΝΕΩΝ

2018 -2025

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης
για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής
Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης
Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας
2021-2023

<https://www.foni.org.cy/el/ethniki-stratigiki>

ΤΡΙΠΤΥΧΟ γpp5121b ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

http://www.moec.gov.cy/dme/programmata/scholiki/paravatikotita/entypa/draσεις_kata_tis_sexoualikus_kakopoiisis_paidion/prostatevoume_ta_paidia_mas_apo_tis_sexoualiki_kakopoiisi.ypp.pdf

Προστατεύουμε τα Παιδιά μας από τη Σεξουαλική Κακοποίηση

Αγαπητοί γονείς / κηδεμόνες,

Σας ενημερώνουμε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), ανταποκρινόμενο στις δεσμεύσεις που εκπνέζουν από την ψήφιση του «Περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου 2014» (91 (1)/2014), προέβη σε ανάρτηση εγκυκλίου προς τους/τις εκπαιδευτικούς όλων των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων, όλων των βαθμίδων, που αποσκοπεί στην αναγνώριση και αποτελεσματικότερη διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης ή/και εκμετάλλευσης παιδιού, για τα οποία γίνεται αναφορά στο σχολείο ή εκδηλώνονται στον χώρο του σχολείου.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο, όταν υπάρχουν υποψίες ή πληροφορίες προς εκπαιδευτικό που αφορούν σεξουαλική κακοποίηση παιδιού, τότε ο/η εκπαιδευτικός έχει τη νομική υποχρέωση, ακολουθώντας τις ενδεδειγμένες διαδικασίες, να προβεί σε γραπτή και επώνυμη αναφορά στο Γραφείο ΤΑΕ (Αστυνομία, Τμήμα Ανίχνευσης Εγκλημάτων) και, παράλληλα, σε γραπτή αναφορά στο τοπικό Γραφείο Επιμερίδας. Επισημαίνεται ότι ορισμένες συναινετικές σεξουαλικές πράξεις μεταξύ ανήλικων (εφόσον τα εμπλεκόμενα παιδιά είναι άνω των 13 ετών) ή μεταξύ παιδιού και ενήλικα, όπου η διαφορά μεταξύ των δύο δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια ή στα πλαίσια γάμου, δε θεωρούνται ποινικά αδίκημα.

Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι η προστασία ανήλικων θυμάτων αποτελεί πρώτο μέλημα όλων των πολιτών και επαγγελματιών που εργάζονται με ανήλικα άτομα. Κατ'επέκταση, **δεν** απαιτείται από το σχολείο να έχει τη συγκατάθεση των γονιών/κηδεμόνων του θύματος ή του δράστη, για να προχωρήσει με την αναφορά της υπόθεσης στο ΤΑΕ.

Τονίζεται ότι το διδακτικό προσωπικό των σχολείων επιδεικνύει μηδενική ανοχή σε υποψίες ή σε περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών από οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε ενήλικα είτε άλλων ανήλικα, ο οποίος χρειάζεται σε εξίσου σημαντικό βαθμό βοήθεια και στήριξη, έτσι ώστε να μειωθεί η πιθανότητα επανάληψης των μη αποδεκτών συμπεριφορών ή οδικοτήτων σεξουαλικής φύσεως. **Η μη αναφορά της υπόθεσης στις Αρμόδιες Υπηρεσίες για περαιτέρω διερεύνηση αποτελεί βάση της προαναφερθείσας νομοθεσίας - ποινικά αδι-**

Σεξουαλική Κακοποίηση Ανήλικων ΜΑΣ ΑΦΟΡΑ ΟΛΟΥΣ!

Συνιστοσική Επιτροπή Πρόληψης και Καταπολέμησης Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Επικοινωνία
Συνιστοσική Επιτροπή: 22800929
ΥΕΥ: 22800741
ΥΣΕΑ: 22800931, 80002121
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: ysea@schools.ac.cy
eps@moec.gov.cy

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Γενία Κίμωνας και Θεουκίδου
Ακρόπολη, 1434 Λευκωσία

Εγχειρίδιο
Αναγνώρισης και
διαχείρισης
περιστατικών
σεξουαλικής
κακοποίησης παιδιών
<https://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp6797b>

- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου:
**«Αντιρατσιστική πολιτική του ΥΠΠ,
Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του
Ρατσισμού και Οδηγός Διαχείρισης και
Καταγραφής Ρατσιστικών
Περιστατικών»**

http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/antiratsistiki/kodikas_oct16.pdf

www.hombat.eu
info@hombat.eu

Καταπολέμηση του
ομοφοβικού και τρανσφοβικού
εκφοβισμού στα σχολεία

Project number: 764746 Call: REC-DISC-AG-2016

**ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΟΜΟΦΟΒΙΑ ΚΑΙ
ΤΡΑΝΣΦΟΒΙΑ ΣΤΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

- **Οδηγός Εκπαιδευτικού σε Θέματα Ανταπόκρισης στην Ομοφοβία και Τρανσφοβία στην Εκπαίδευση**
https://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/antiratsistiki/HOMBAT_GUIDE.pdf

Άλλες συναφείς πολιτικές, εγκύκλιοι, πηγές

- ΥΠΠΑΝ, «Εγκύκλιος για την Πρόληψη, αντιμετώπιση και **διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού**» και οδηγίες καταχώρισης περιστατικών σχολικού εκφοβισμού ημερομηνία 23.02.2016 (αρ. εγκυκλίου στο διαδίκτυο γρρ3745) https://www.pi.ac.cy/pi/files/anakoinoiseis/2015_2016/20160223_scholikos_ekfovismos.pdf
- https://www.pi.ac.cy/pi/files/anakoinoiseis/2015_2016/scholikos_ekfovismos_parartimata.pdf
- **Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑΒΙΣ): «Αναγνώριση και ευαισθητοποίηση γύρω από το σχολικό εκφοβισμό»**
 - https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3052&Itemid=508&lang=el
 - https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=3229&Itemid=503&lang=el
 - Εγχειρίδιο «Αναγνώριση και ευαισθητοποίηση γύρω από το σχολικό εκφοβισμό»
https://www.pi.ac.cy/pi/files/pavis/ekpaideftiko_yliko/scholika_encheiridia/anagnorisi_kai_diacheirisi_sholikou_ekfovismou.pdf
 - Εγχειρίδιο «Προσεγγίσεις διαχείρισης σχολικού εκφοβισμού-Οδηγός Εκπαιδευτικού»
https://www.pi.ac.cy/pi/files/pavis/ekpaideftiko_yliko/scholika_encheiridia/proseggiseis_diaheirisis_sholikou_ekfovismou.pdf

Ανταπόκριση σε
περιστάτικα

Επιλογή από τις ακόλουθες θεματικές

Ταυτότητα φύλου
και τρανς θέματα

Σεξουαλικός
προσανατολισμός

Ανεπιθύμητη
εγκυμοσύνη

Σεξουαλική
κακοποίηση

Κατάλληλη
ηλικία/στιγμή για
έναρξη σεξουαλικών
σχέσεων

Συναίνεση (απουσία
συναίνεσης)

Ταυτότητα Φύλου και Τρανς Άτομα

Έκφραση της ταυτότητας φύλου

Πως ένα άτομο εκφράζει την ταυτότητα φύλου του μέσω του τρόπου με τον οποίο συμπεριφέρεται, ντύνεται ή αναφέρεται στον εαυτό του.

Ταυτότητα φύλου

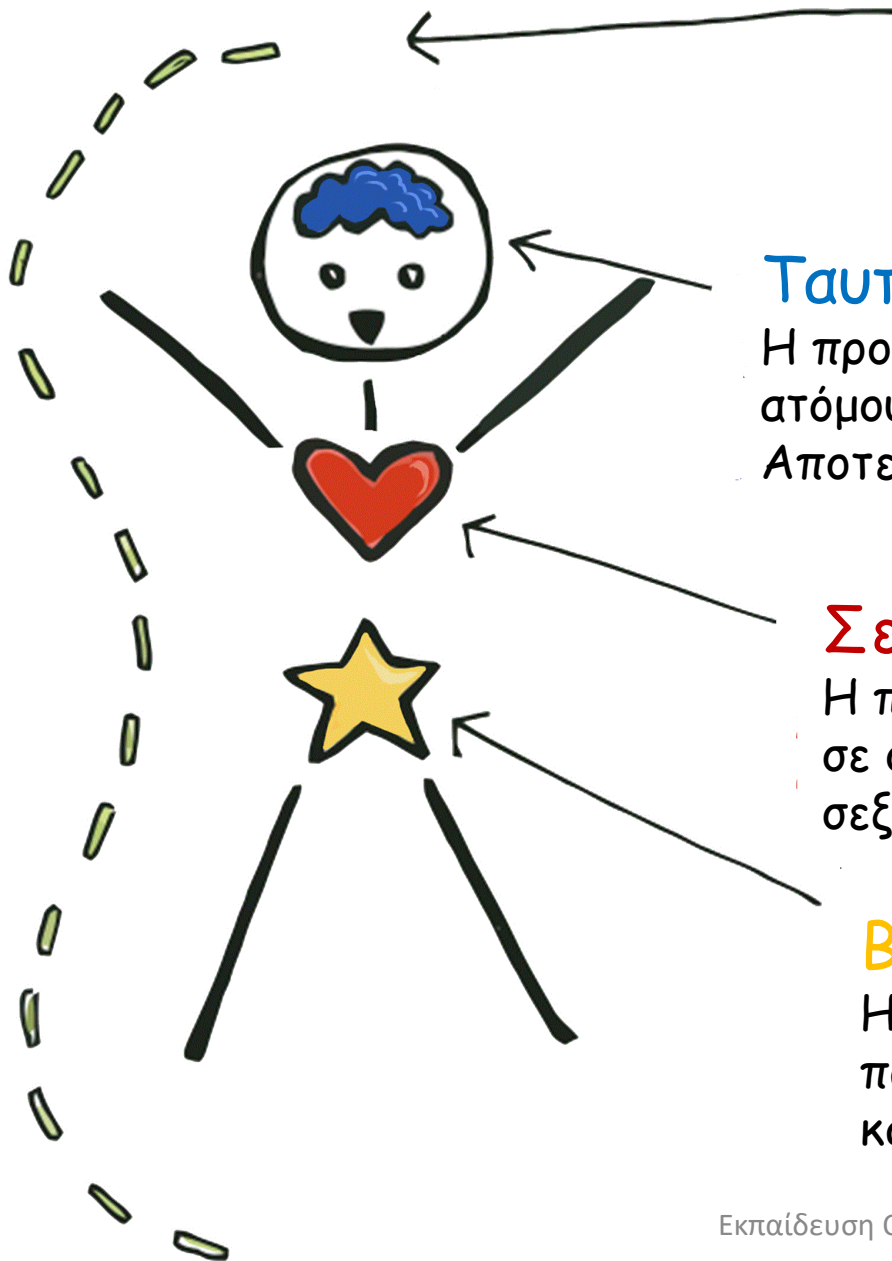
Η προσωπική, εσωτερική και ατομική αίσθηση ενός ατόμου σε σχέση με το αν είναι γυναίκα, άλλο φύλο. Αποτελεί αυτοπροσδιορισμό.

Σεξουαλική/Ρομαντική Έλξη

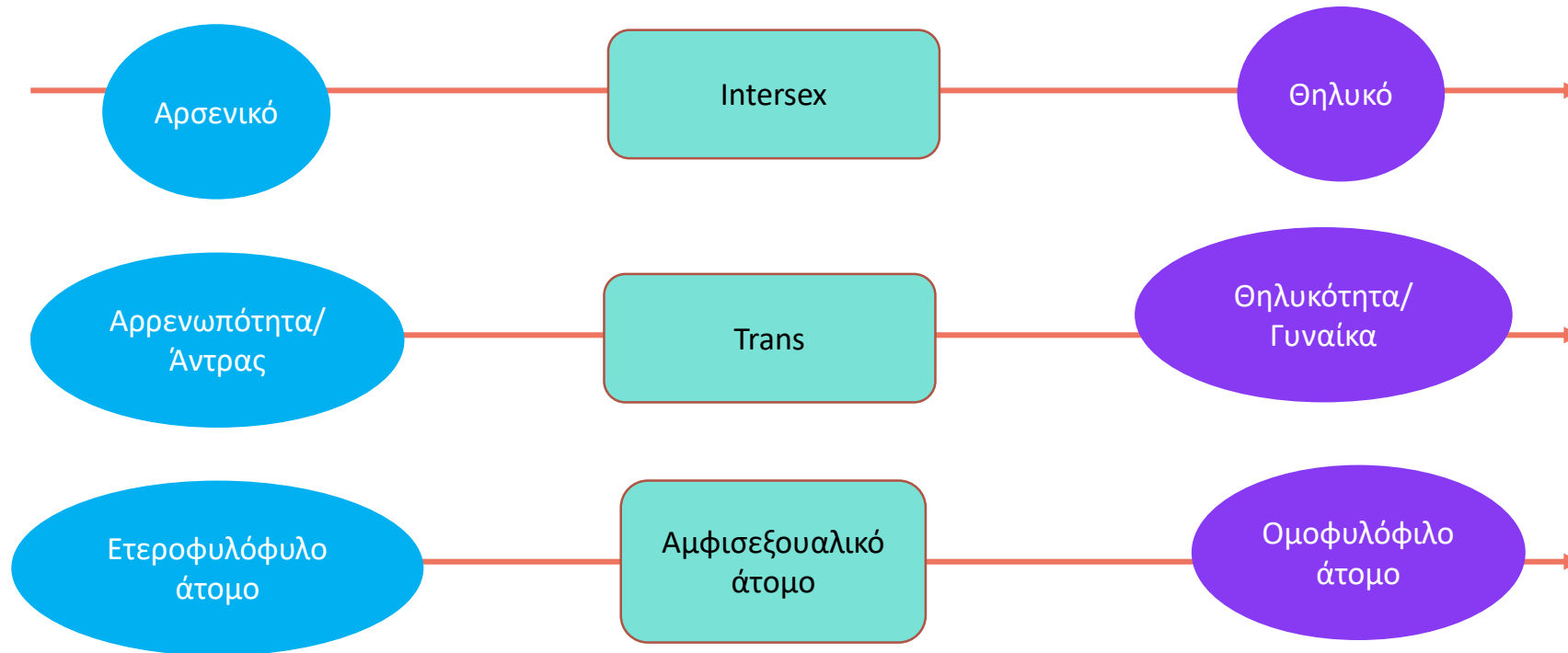
Η προσωπική, εσωτερική και ατομική αίσθηση ενός ατόμου σε σχέση με το σε ποια άτομα ελκύεται ρομαντικά ή και σεξουαλικά. Αποτελεί αυτοπροσδιορισμό.

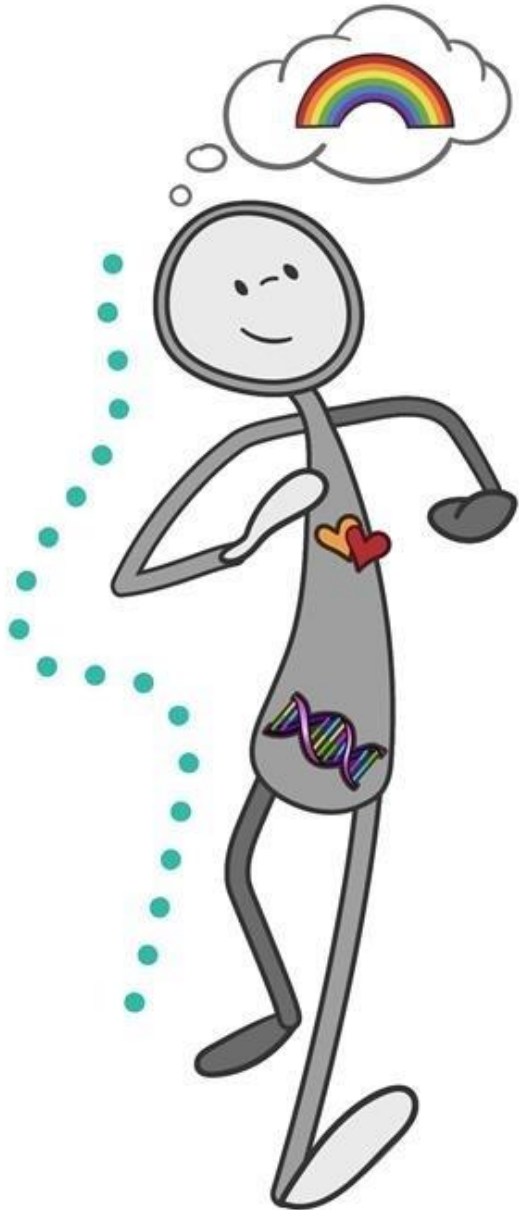
Βιολογικό Φύλο

Η ταυτότητα αγόρι, κορίτσι ή Intersex που δίνεται στα παιδιά κατά τη γέννηση στη βάση των γεννητικών οργάνων και της φυσιολογίας του σώματος.

Το Δίπολο – Ετεροκανονικές αντιλήψεις

Ταυτότητα Φύλου

Γυναίκα /Κορίτσι
Άνδρας /Αγόρι
Άλλο

Έκφραση Φύλου

Θηλυκότητα
Αρρενωπότητα
Άλλο

Φύλο στη γέννηση

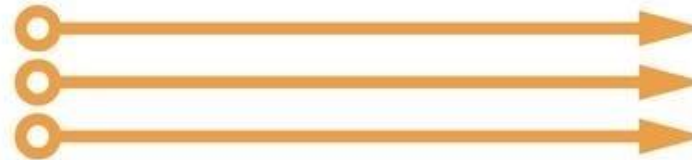
Αρσενικό

Θηλυκό

Άλλο/Intersex

Ρομαντική Έλξη

Γυναίκες
Άνδρες
Άλλο/α φύλο/α

Σεξουαλική Έλξη

Γυναίκες
Άνδρες
Άλλο/α φύλο/α

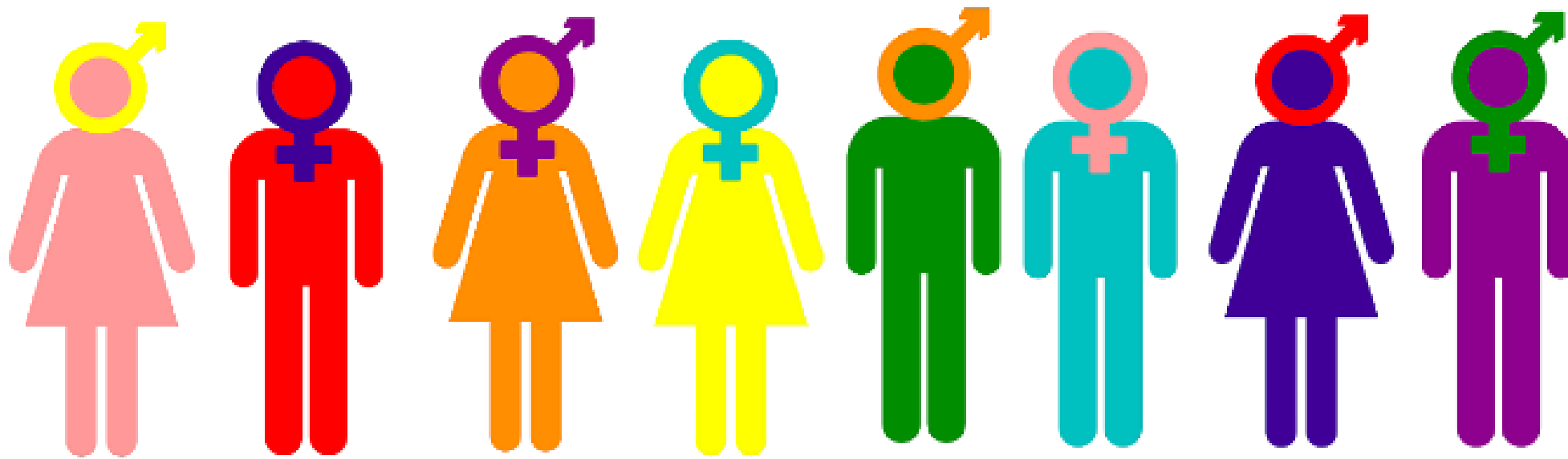
Το φάσμα της ταυτότητας φύλου

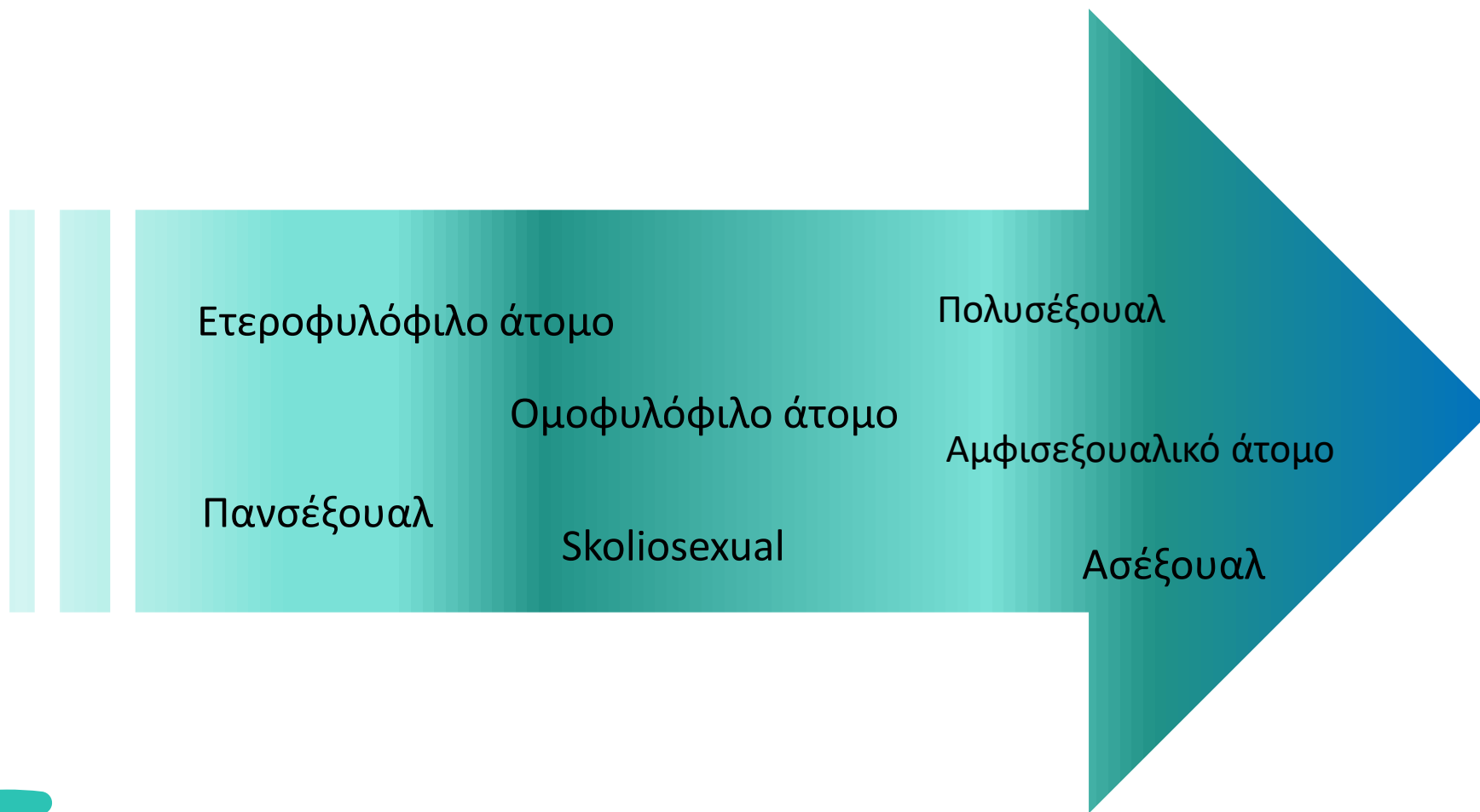
Binary vs Non Binary: άτομα που δεν αισθάνονται ότι ανήκουν απόλυτα σε μία από τις δύο κατηγορίες του δίπολου άνδρας-γυναίκα. Αυτό δεν σχετίζεται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα κοινωνικά φύλα είναι όσα και οι άνθρωποι.

Πολλά άτομα χρησιμοποιούν όρους για να περιγράψουν τους εαυτούς τους όπως, genderqueer, genderfluid, androgynous, multigendered, gender nonconforming, κ.α.

Μη δυαδικά άτομα- Non binary

Φάσμα του σεξουαλικού προσανατολισμού

Ανεπιθύμητη
εγκυμοσύνη

Σύνδεσμος & QR CODE Αξιολόγησης

<https://forms.gle/Pm49HPTQEX9mMnbB8>

Ευχαριστούμε
για τη
συμμετοχή
σας!

Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού
Προγραμματισμού

22 751093, Γραμμή 1455

info@cfpa.org.cy

<https://www.familyplanning.org.cy/>